

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Pályázati kiírás száma: VKK/3/2010

Program elnevezése: a „Verseny és szabályozás” című rovat megjelentetése

A támogatási szerződés száma: AL/2601-003/2010.

Kedvezményezett neve: Közgazdasági Szemle Alapítvány

Szakmai felelős neve: Dr. Szabó Katalin

A Program befejezésének határideje: 2011. szeptember 30.

A beszámoló csak részeredményre vonatkozik:¹ □

1. **Ismertesse a Program megvalósításának menetét, írja le a végrehajtás egyes lépéseit és csatolja a végrehajtás során keletkezett fontosabb dokumentumokat! Sorolja fel a Program megvalósításában közreműködőket (a Kedvezményezett részéről vagy megbízása alapján)!**

Pályázatunkban a 2007-ben létrehozott Verseny és szabályozás c. rovatunk folytatására vállalkoztunk. Rovatunkban magas tudományos színvonalon megírt, lektorált tanulmányokat jelentettünk meg. Mégpedig a következőket:

Előkészületben (várható megjelenés október 17.):

A kockázati tőkeipar két évtizedes fejlődése Magyarországon

Karsai Judit

LVIII. évf., 2011. Október, Verseny és szabályozás

Kivonat:

Az 1989 és 2010 közötti két évtizedre visszatekintő felmérés alátámasztja, hogy Magyarországon a 2008-ban jelentkező válságot megelőzően megerősödött, s regionális összehasonlításban élvonalba került a korábban nem létező kockázati tőkeipar. A vizsgált két évtized folyamán a befektetésekre rendelkezésre bocsátott tőke közel 90%-a magánszektorbeli tőketulajdonosoktól érkezett a piacra. A kockázati tőkebefektetési céllal a magyar piacon megjelenő alapok által gyűjtött tőke volumene a nemzetközi tőkepiaci ciklusokat, valamint a hazai gazdaság növekedési ütemének változását követve ciklikusan ingadozott.

A piacgazdasági fejlődésben a régióban élenjáró magyar piac már a 90-es évtized utolsó harmadában a külföldi tőkebefektetők kedvelt terepévé vált, majd az EU-csatlakozás kapcsán különösen kedvező helyzetbe került. A kétezres évek második felétől a válság kétezres évek végi begyűrűzéséig a befektetők által a régióbeli befektetésekreallokált tőke a magyar piac számára is nagyságrendileg megnövekedett befektetésekre adott módot. A befektetések növekedése 2007 és 2009 között rendkívül felgyorsult, amikor a magyar piac – a régió egészéhez hasonlóan – elsősorban abból profitált, hogy a válság kitörése nyomán a nyugat-európai befektetések megtorpantak, ám a válság a régió kockázati tőkepiacára ekkor még nem terjedt át. 2009-től azonban a válság Kelet-Közép-Európában a korábbi években felhalmozódott jelentős összegű, még be nem fektetett tőke ellenére ugyancsak nagyon súlyos visszaesést okozott.

¹ Amennyiben a szakmai beszámoló a Program valamely fázisában született részeredmény(ek) bemutatására szolgál, a beszámolót csak az adott részeredményre vonatkozóan kell értelemszerűen kitölteni.

A válság az egyébként is meggyengült magyar gazdaságot a régió egészéhez képest is erőteljesebben sújtotta, a befektetések 2010. évi megtorpanása ezt a helyzetet tükrözi. A potenciális befektetők számára az ország kisebb mérete, a privatizációs lehetőségek kimerülése, a tőzsde alacsony likviditása, az ország nagyfokú eladósodása, a belföldi kereslet és a GDP lassú növekedése és a gazdaságpolitika terén érzékelt bizonytalanság egyaránt kedvezőtlen körülmény. Journal of Economics Literature (JEL) kód: M13, G24.

Az on-line változatot letöltötték:

Csak a kivonatot: 0 alkalommal

Az egész cikket: 0 alkalommal

Megjelent:

Az agrárkereskedelem változása Magyarország és az Európai Unió között a csatlakozás után

Jámbor Attila

LVIII. évf., 2011. szeptember (775—791. o.), Verseny és szabályozás

Kivonat:

2004-ben Magyarország kilenc közép-kelet-európai országgal együtt csatlakozott az Európai Unióhoz, ami számos változást idézett elő az agrárkereskedelem terén. A cikk célja, hogy a legfrissebb adatok és a szakirodalmi fejlemények tükrében bemutassa, hogyan alakult Magyarországon a mezőgazdasági alapanyagok és a feldolgozott termékek kereskedelme az Európai Unióval. A megnyilvánuló komparatív előnyök módszerét alkalmazva a cikk számos következtetésre jutott. Először is világossá vált, hogy a csatlakozás növelte az agrárkereskedelem intenzitását, ám negatív hatással volt a kereskedelem egyenlegére. Kimutatható továbbá, hogy Magyarország az alacsony hozzáadott értékű alapanyagexportra és a magas hozzáadott értékű feldolgozott termékek importjára koncentrált a csatlakozás után, noha ezek komparatív előnyei nagymértékben megváltoztak egy hatékony alkalmazkodási folyamat következtében. A változások tényét támasztják alá a különböző rövid és hosszú távú stabilitásvizsgálatok is, amelyek az agrártermékek megnövekedett versenyére utalnak az EU-15 piacán. Agrárpolitikai szempontból az elemzések alátámasztják a strukturális reformok szükségességét. Journal of Economic Literature (JEL) kód: F14, Q17.

Az on-line változatot letöltötték (itt és a továbbiakban a 2011.09.19-i állapot szerint):

Csak a kivonatot: 21 alkalommal

Az egész cikket: 10 alkalommal

Miért összeegyeztethetetlenek a magyar hosszú távú villamosenergia-vásárlási megállapodások a közösségi vívmányokkal?

Sztankó Éva

LVIII. évf., 2011. július-augusztus (653—665. o.), Verseny és szabályozás

Kivonat:

Az Európai Bizottság a magyarországi hosszú távú villamosenergia-szerződések vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy azok gátolják az egységes liberalizált energiapiac létrehozását, ezért előírta megszüntetésüket. A cikk a szerződések érintettjei közül az erőművek észrevételeit elemzi az Európai Unió elsődleges és másodlagos joganyagai és az egyedi esetek bírósági ítéletek alapján, így próbálva értelmezni a bizottsági döntés hátterét. A szerződések felbontása után eltelt két év még nem elegendő a hatások értékelésére, a bizottsági döntés

eredményéről körülbelül 3-5 éves piacelemzés után lehet csak részletes véleményt mondani. Journal of Economic Literature (JEL) kód: L11, L94, D43.

Az on-line változatot letöltötték:

Csak a kivonatot: 30 alkalommal

Az egész cikket: 10 alkalommal

A vállalati likviditáskezelés szerepe eszközfedezettel rendelkező hitelszerződésekben

(Az alkun alapuló megközelítés eredményei)

Havran Dániel

LVIII. évf., 2011. július-augusztus (633—652. o.), Verseny és szabályozás

Kivonat:

A szerző azt a kérdést vizsgálja, hogy a vállalat működése során a likvid eszközök mekkora arányát tartsa fenn. A kérdést a finanszírozás szemszögéből veti fel, mivel a hitelezés okozta korlátok jelentősen befolyásolják a likvid eszköz tartalékolásának motivációit. A cikk a vállalkozói-hitelezői információs kapcsolat háromféle esetében mutatja be az eszközfedezettel rendelkező hitelek adósságszolgálatát meghatározó tényezőket. Elsőként a teljes információs viszony melletti stratégiákkal meghatározott adósságszolgálatot vizsgálja, majd a második típusú információs kapcsolatban a nem megfigyelhető vállalkozói erőfeszítéseket feltételezve adja meg az adósságszolgálat fizetésének ex ante és ex post egyensúlyát. Harmadikként, a nem igazolható vállalati adatok feltevése mellett teljes és részleges eszközfedezetre is meghatározza az optimális vállalkozói likviditási politikát, és tárgyalja az itt fennálló ellentéteket. Megmutatja, hogy részleges eszközfedezet mellett 1. újratárgyalható a hitelszerződés, és a stratégiai adósságszolgálatot nem lehet elkerülni, 2. a likviditásoptimalizálásnak nincs ex post Pareto-egyensúlyi megoldása, ugyanis a hitelszerződésben részt vevő felek alkuereje határozza meg a vállalat likviditásának szintjét. Journal of Economic Literature kód (JEL): G32, G33, D21, D86.

Az on-line változatot letöltötték:

Csak a kivonatot: 36 alkalommal

Az egész cikket: 14 alkalommal

Az ellenzék ereje - általánosított súlyozott szavazási játékok

Kóczy Á. László — Pintér Miklós

LVIII. évf., 2011. június (543—551. o.), Verseny és szabályozás

Kivonat:

A hagyományos szavazási játékok speciális átruházható hasznosságú, kooperatív játékok, úgynevezett egyszerű játékok, ahol a játékosok a pártok, és az egyes koalíciók értéke 1 vagy 0 attól függően, hogy az adott koalíció elég erős-e az adott jogszabály elfogadásához, vagy sem. Ebben a cikkben bevezetjük az általánosított súlyozott szavazási játékok fogalmát, ahol a pártok mandátumainak száma a valószínűségi változó. Magyar példákon keresztül mutatjuk be az új megközelítés használhatóságát. Journal of Economics Literature (JEL) kód: C71, D72.

Az on-line változatot letöltötték:

Csak a kivonatot: 80 alkalommal

Az egész cikket: 41 alkalommal

Diktátor a barátom? A barátság és a méltányosság kapcsolata

Gulyás Attila

LVIII. évf., 2011. május (430—444. o.) , Verseny és szabályozás

Kivonat:

Az elmúlt évtizedekben számos tanulmány mutatott rá, hogy némely helyzetben az önérdékkövetésnél jóval erősebb motivációt jelentenek a mások jólétét figyelembe vevő preferenciák. E preferenciák - például a méltányosság, altruizmus és reciprocitás - jó néhány kísérleti közgazdaságtani eszközöket alkalmazó kutatás témáját adták. Számos - a viselkedést befolyásoló - tényező állt e kutatások középpontjában, azonban az egyik legegyszerűbb emberi kapcsolat mégis kívül maradt e kutatások látókörén. Ez a kapcsolat a barátság. A szerző ezt a hiányt igyekszik pótolni két játék - a kísérleti gazdaságtanból ismert ultimátum- és diktátorjáték - alkalmazásával. Megállapítja, hogy a méltányos viselkedés nem pusztán "egyenlőséget" jelent, hanem annál sokkal összetettebb normarendszeren alapul, amelyben meghatározó szerepet tölt be a személyek közti kapcsolat. Kísérleti eredmények alátámasztják azt a feltételezést, hogy az emberek a barátaikkal önzetlenebben osztozkodnak, mint idegenekkel, azaz a méltányos osztozkodás mást és mást jelent attól függően, hogy kivel történik. Emellett az eredmények azt mutatják, hogy a méltányosnak ítélt osztozkodás és a másokkal szembeni követelmények is kapcsolatban vannak egymással. Journal of Economics Literature (JEL) kód: C91, D63, D69.

Az on-line változatot letöltötték:

Csak a kivonatot: 123 alkalommal

Az egész cikket: 43 alkalommal

A Pályázati időszakon kívül megjelent:

A villamos energia áralakulásának egy új modellje

Marossy Zita

LVIII. évf., 2011. március (253—274. o.) , Verseny és szabályozás

Kivonat:

A tanulmány az aukciós villamosenergia-tőzsdéken kialakuló óránkénti árak statisztikai jellemzőivel foglalkozik. Célja, hogy egyes legújabb kutatási eredmények alapján új megvilágításban mutassa be a villamos energia óránkénti árára jellemző főbb megállapításokat, amelyek a későbbiekben az ár modellezésének alapjául szolgálhatnak. A jelenségeket az EEX és Nord Pool áramtőzsdén kereskedett termékek árainak adatain szemlélteti. Látni fogjuk, hogy át kell értékelnünk több, a villamosenergia-árak statisztikai viselkedéséről alkotott megfontolást. Journal of Economic Literature (JEL) kód: C22, C16, C51, Q49.

Az on-line változatot letöltötték:

Csak a kivonatot: 83 alkalommal

Az egész cikket: 44 alkalommal

2. Részletesen ismertesse és értékelje a Program eredményeit!

- szakmailag / tudományos szempontból
- a pályázati célkitűzésekkel összefüggésben
- újszerűség bemutatása
- a továbbfejlesztés lehetőségei (pl. Program kiterjesztése, további kutatás, módosítás szükségessége)
- az eredmények hasznosításának lehetőségei

Véleményünk szerint sikerül kiemelkedő publikációkkal megtölteni rovatunkat, összességében nagyobb terjedelemben a vállalatnál

3. Sorolja fel, és mellékelten csatolja a Programmal (annak eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat, előadásokat, stb.! A Program végrehajtása mennyiben segítette a Programban résztvevők tudományos előmenetelét?

A tanulmányokat és a megjelenés alatt lévő cikket CD-én mellékeljük.

4. Mutassa be, a Program megvalósítása mennyiben felel meg az eredeti szakmai tervnek (ütemezés, eredmények, esetleges eltérések indokai, különös tekintettel a támogatási szerződés módosítása nélkül végrehajtottakra)!

Egy cikket már márciusban megjelentettünk, abban a hiszemben, hogy a szerződést februárban aláírjuk. A lektorok késlekedése azzal járt, hogy egy cikk átcsúszott az októberi számba. Azonban ez a cikk is levonatban illetve lektorált anyagként rendelkezésre áll. Elszámolásunkban a felsoroltakat nem vettük figyelembe.

5. Amennyiben rendelkezésre áll, csatolja a Program résztvevői / célcsoportja által készített értékelést!

Egyfajta értékelésnek tekinthető letöltések száma. A mai napig (2011.09.19) ez kevés, de eddigi tapasztalataink alapján bizhatunk jelentős emelkedésében, (megjegyezzük, hogy csak a saját szerverünkről ismerjük a letöltési adatokat, a tükrözések száma ebben az évben jelentősen nőtt).

Kelt: Budapest, 2011. szeptember 19.

Dr. Szabó Katalin
Szakmai felelős aláírása

Dr. Szabó Katalin
Kedvezményezett (képviselőjének) cégszerű aláírása

Közgazdasági Szemle Alapítvány

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

Bankszámla: K&H Bank Rt.

10402166-21627480-00000000

Adószám: 19703691-2-43